

doc. dr. Annamaria Vujanović

TASC-RestoreMed

Technical Assistance and Support to Communities of actors for the Mediterranean basin

Upravljanje odprtih podatkov v shemah za tretje upravičence

Obzorje Evropa: Misija »Obnovimo naše oceane in vode«

Izmenjava dobrih praks na temo

Odprte znanosti v projektih centraliziranih evropskih programov

17. marec 2026

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Projekt TASC-RestoreMed

TASC-RestoreMed je vodilna pobuda v okviru EU Misije »Obnovimo naše oceane in vode do leta 2030«.

1. faza misije: razvoj in pilotno testiranje (2022–2025) – ustvarjanje znanja in podatkov
2. faza misije: nadgradnja in širša implementacija (2026–2030) – prenos rešitev v prakso ter podpora novim politikam in zakonodaji

Skupnostni projekti (“Community-led actions”) bodo gradili predvsem, vendar ne izključno, na rezultatih projektov iz 1. faze ter omogočili nadgradnjo rešitev z TRL 4-5 na TRL 6-7.

10 partnerjev iz 8 držav združuje moči v povezano mrežo za uresničevanje ciljev programa Mission Ocean s poudarkom na Sredozemskem območju (Mediterranean Lighthouse).

TASC-RestoreMed spodbuja **prehod od koncepta Blue Growth k trajnostnemu modremu gospodarstvu** v Sredozemlju z:

- usklajevanjem s cilji **Evropskega zelenega dogovora** in **EU Mission Ocean**,
- podporo **systemske obnovi ekosistemov**,
- krepitvijo **inovacij, ki izhajajo iz lokalnih skupnosti, ter transformacije politik.**

Trajanje:

48 mesecev

Program financiranja:

HORIZON-MISS-2024-OCEAN-02

Proračun projekta:

12 499 995,00 €

Program Misije v okviru Obzorja Evropa prispeva k obnovi naših oceanov in voda do leta 2030 z naslednjimi cilji:

- Zaščita in obnova morskih ter sladkovodnih ekosistemov in biodiverzitete,
- Preprečevanje in odpravljanje onesnaževanja oceanov,
- Vzpostavitev trajnostnega modrega gospodarstva, ki je ogljično nevtravno in krožno.

**Druga faza misij (2026-2030) - nadgradnja in širša implementacija
(Upscaling and Deployment)**

Kvantificirani cilji:

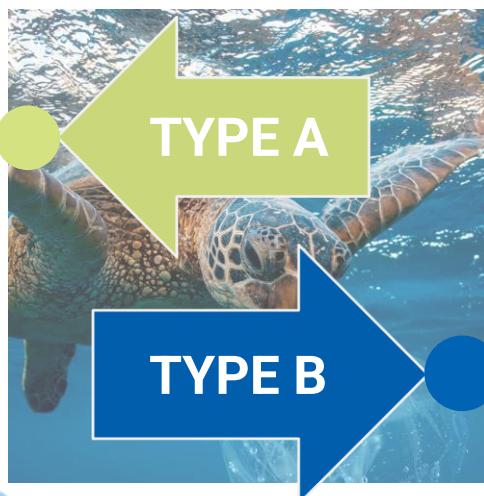
50% zmanjšanje odpadkov,
30% zmanjšanje mikroplastike,
50% zmanjšanje izgub hranilnih snovi.

FINANČNA PODPORA 9 milijonov EUR nepovratnih sredstev

za spodbujanje **transformativnih sprememb** v **sredozemskem bazenu** s podporo dvema strateškima vrstama projektov:

Skupnostni projekti
("Community-led actions")

CLA

Razvoj tranzicijskih
agend
(TAD)

KREPITEV
ZMOGLJIVOSTI

Podpora rešitvam od
implementacije do EU ravni in
širšega vpliva (tehnična podpora)

DINAMIČNA
MREŽA

Povezovanje, mreženje,
zastopanje

Odprti razpis – kaj ponujamo?

Skupnostni projekti ("Community-led actions")

Razpis za nadgradnjo in implementacijo

Opolnomočenje skupnosti za izvajanje in nadgradnjo visokoučinkovitih inovacij, ki obnavljajo ekosisteme, zmanjšujejo onesnaževanje in pospešujejo modri prehod v Sredozemlju – z aktivnim **vključevanjem skupnosti** pri obravnavanju **lokalnih potreb** ter z glasovi, ki usmerjajo proces.

Skupna sredstva: 7 milijonov €

Financiranje: 200.000 € – 1,4 milijona € na projekt

Najmanj 5 financiranih projektov

Trajanje projektov: do 24 mesecev

TIP A

TIP B

Razvoj tranzicijskih agend (TAD)

Razpis za pripravo lokalnih in regionalnih razvojnih načrtov

Podpora oblikovanju strateških razvojnih načrtov in modelov upravljanja za dolgoročno regionalno trajnost, ki temeljijo na pristopu od spodaj navzgor ter **vključujejo lokalne in regionalne oblasti skupaj z državljani in deležniki** pri oblikovanju in prilagajanju politik.

Skupna sredstva: 1 milijon €

Financiranje: do 100.000 € na projekt

Najmanj 10 financiranih projektov

Trajanje projektov: do 12 mesecev

V okviru projekta bomo upravljali z najmanj 25 financiranimi projekti.

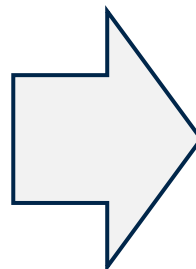
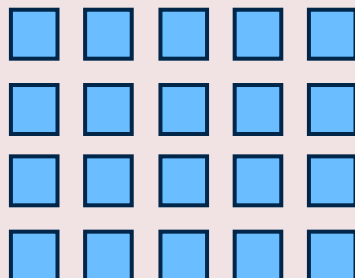
Upravljanje podatkov v shemah za tretje upravičence

5 financiranih CLA projektov

20 financiranih TAD projektov

Bazen upravičencev pod TASC-RestoreMed

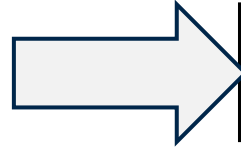

- Vnos **različnih vrst podatkov** s strani upravičencev,
- Ustvarjen bo **dokument za politiko odprtih podatkov (Open Data policy)**,
- Poudarek na **FAIR podatkih in odprti znanosti**,
- **Strokovno znanje znotraj konzorcija: VLIZ – oddelek Marine Data Centre:**
 - Storitve upravljanja podatkov,
 - EMODnet podatkovni portali.

- Večina upravičencev nima raziskovalnega oz. znanstvenega ozadja:
 - nevladne organizacije,
 - lokalne skupnosti,
 - iniciative civilne družbe,
 - manjša podjetja.
- Podatki prihajajo s terena in z različnih področij,
- Upravičencem je potrebno zagotoviti jasne smernice in standardizirane obrazce za zbiranje podatkov,
- S tem omogočimo:
 - Kakovost podatkov,
 - Primerljivost rezultatov,
 - Odprt dostop do podatkov.

1 Načrtovanje podatkov:

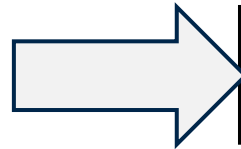
- Politika odprtih podatkov,
- Zahteve za metapodatke.

Sledenje osnovnim zahtevam glede metapodatkov, dokumentacije, kakovosti ter etičnih vidikov uporabe

2 Zbiranje podatkov:

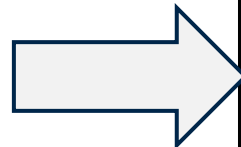
- Okoljski indikatorji,
- Biodiverziteta,
- Onesnaženje.

Razvoj standardiziranih protokolov in metodologij za zbiranje podatkov – omogoča primerljivost

3 Kuriranje podatkov:

- Standardizacija,
- Kontrola kakovosti.

Priprava metapodatkov, standardizacija formatov ter uporaba ustreznih podatkovnih slovarjev in klasifikacij (WoRMS, Marine Regions, BODC slovar)

4 Objavljanje podatkov:

- Marine Data Archive,
- Javno dostopni metapodatki,
- Uporaba obstoječih podatkovnih platform.

Podatki se shranijo v repozitorij Marine Data Archive
Javni dostop preko platforme MarineInfo
Integracija v evropske tematske portale (EMODnet) – povečana vidnost in uporabnost

- **Dokumentiranje podatkov:** opisovanje podatkovnih zbirk in zagotavljanje potrebnih metapodatkov,
- **Integracija podatkov:** zbiranje razpršenih podatkov in njihovo vključevanje v uveljavljene podatkovne sisteme,
- **Arhiviranje podatkov:** shranjevanje podatkov za prihodnje generacije,
- **Distribucija in deljenje podatkov:** odzivanje na zahteve po podatkih in objavljane podatkov,
- **Izboljšanje standardizacije** in sodelovanja z drugimi podatke (sistemi),
- **Odprte konfiguracijske nastavitve,**
- Računalniški zaslon z **informacijami Marine Regions.**

Vsebina politike odprtih podatkov

Javno objavljen bo dokument: vsebina politike odprtih podatkov:

- **Namen in obseg:** na katere podatke in uporabnike se politika nanaša?
- **Odgovornosti:** lastništvo podatkov, kuriranje podatkov, skrbništvo nad podatki,
- **Zbiranje podatkov:** zahteve glede metapodatkov, dokumentacije in kakovosti,
- **Uporaba podatkov:** licence, etični vidiki, občutljivi podatke,
- **Shranjevanje podatkov:** kje bodo shranjeni surovi in obdelani podatki?
- **Ohranjanje podatkov:** zagotavljanje dolgoročne hrambe podatkov,
- **Deljenje podatkov:** preko katerih platform bodo podatki deljeni?

- Za shranjevanje podatkov VLIZ upravlja z Marine Data Archive (MDA)
<https://mda.vliz.be>,
- Metapodatki iz MDA so identificirani preko platforme MarineInfo
<https://marineinfo.org>,
- Preko platforme MarineInfo bomo zagotovili, da bodo vsi podatki dostopni tudi preko tematskih portalov EMODnet,
- Samodejna povezava podatkov z evropsko pobudo European Digital Twin Ocean (EDITO),
- Po potrebi je mogoče posamezne podatkovne zbirke objaviti tudi v drugih relevantnih repozitorijih.

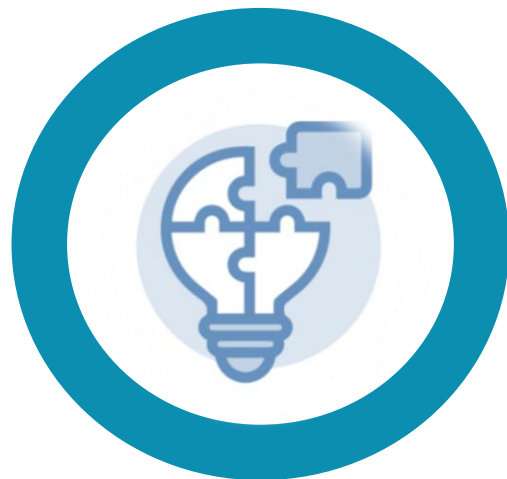
- Politika odprtih podatkov bo temeljila na dobrih praksah in zahtevah, na primer:
 - Načrt upravljanja s podatke (DMP) projekta **MARCO-BOLO** – s strani EC **priznan** kot model za učinkovito upravljanje podatkov,
 - DMP projekta **DTO-BioFlow** – obsežen načrt za projekt, ki **prav tako sodeluje z upravičenci**.
- Zahteve EMODnet:
 - Zahteve za nadzor kakovosti v okviru EMODnet Biology,
 - Uskladitev s standardi Darwin Core in OBIS-ENV,
 - Uporaba referenčnih baz in slovarjev WoRMS, Marine Regions in BODC.

Kdaj je rok za prijave?

27. maja 2026
17:00 CET

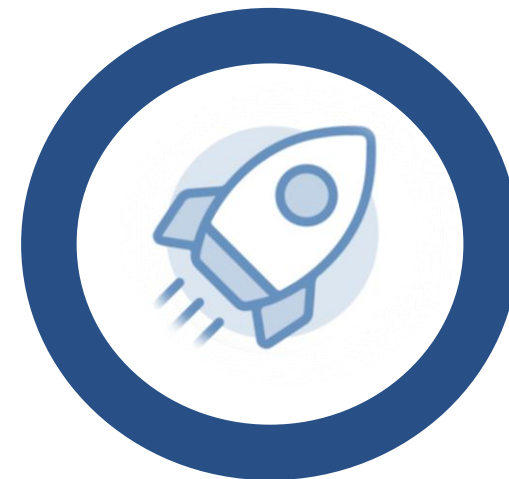
Koliko financiranih projektov?

- 5 CLA
- 10 TAD

Kolikšen proračun?

- €7 000 000 | CLA
- €1 000 000 | TAD

Trajanje?

- 24 mesecev | CLA
- 12 mesecev | TAD

Ali načrtujete prijavo na
CLA?

CLA €1.4M: Restore Blue Mediterranean

Mar 19 10:00am - Mar 19 11:00am @ Online

Pridružite se webinarju

**19. marca 2026
ob 10:00 CET**

**Nadgrajujemo rešitve.
Obnavljamo vode.
Preoblikujemo Sredozemlje.**

Hvala za pozornost!

Kontakt:

annamaria.vujanovic@um.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU